

 ERNST & YOUNG

Granskning av årsbokslut och årsredovisning 2007

Nacka kommun

Genomförd på uppdrag av revisorerna
28 mars 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	1
2	SAMMANFATTNING	1
2.1	Sammanfattning av noterade beloppsfel i årsbokslutet	2
3	KOMMUNENS EKONOMISKA LÄGE	3
3.1	Kommunens ekonomiska resultat	3
3.2	Kommunens soliditet	3
4	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	5
4.1	Personal	6
5	RESULTATANALYS	6
5.1	Avvikelser styrelse/nämnder	7
5.2	Skattenettot	7
5.3	Finansnetto	8
5.4	Löner	8
6	BALANSRÄKNINGEN	8
6.1	Immateriella anläggningstillgångar, 22,3 (37,2)	8
6.2	Mark, byggnader och tekniska anläggningar, 1 786,6 (1 732,1)	9
6.3	Maskiner och inventarier, 82,0 (84,9)	10
6.4	Pågående investeringar 477,8 (292,9)	10
6.5	Långfristig utlåning, 100,8 (94,0)	11
6.6	Värdepapper, andelar och bostadsrätter, 33,6 (33,7)	11
6.7	Förråd m.m., 3,2 (1,9)	12
6.8	Kortfristiga fordringar, 210,9 (166,6)	12
6.9	Kassa och bank, 0,4 (0,5)	15
6.10	Eget kapital, 1 547,5 (1 424,0)	15
6.11	Avsättning för pensioner, 165,0 mkr (120,7)	15
6.12	Långfristiga skulder, 490,3 (391,2)	15
6.13	Kortfristiga skulder, 514,0 (497,7)	16
7	STÄLLDA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	17
7.1	Leasingåtaganden	18
8	KONCERNREDOVISNING/SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	18
9	TVISTER	19
9.1	Skatteverket – Ludvikamoms 2005 (970 tkr)	19
9.2	Vattenfall – fakturering avseende 2006 och 2007 (1 003 tkr)	19
9.3	Madek AB – el och övriga hyresrelaterade kostnader (740 tkr)	19
9.4	Fredells Trävaru AB – tvistig fordran (5 000 tkr)	19
10	FÖRVALTADE FONDER, 0,75 (0,77)	20
11	SEPARAT VA-BOKSLUT	20

1 Inledning

På uppdrag av Nacka kommuns förtroendevalda revisorer har Ernst & Young granskat kommunens årsbokslut och årsredovisning för år 2007. Syftet med granskningen har främst varit att erhålla tillräckliga underlag/revisionsbevis för revisorernas uttalanden i revisionsberättelsen beträffande om räkenskaperna ger en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning samt att redovisningen av verksamhetens resultat och måluppfyllelse redovisas i enlighet med lagens krav.

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallag, den kommunala redovisningslagen, kommunens regler och anvisningar samt god revisionssed. Detta innebär bl.a. att väsentlighet och risk är vägledande för revisionen. Revisionen täcker således inte in alla eventuella brister i intern kontroll och räkenskaper.

Syftet med denna rapport är främst att sammanfatta våra mest väsentliga iakttagelser från granskningen av årsbokslutet och årsredovisningen. I rapporten lämnas ett antal rekommendationer som bör beaktas av kommunen.

De väsentligaste noteringarna som gjorts i granskningen sammanfattas under punkt 2. Samtliga belopp är angivna i miljoner kr (mkr) om inget annat anges. Belopp inom parentes avser jämförelseåret 2006.

Rapporten är faktakontrollerad av kommunen.

2 Sammanfattning

- Årsredovisningen bedöms sammantaget ge en i allt väsentligt rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning.
- Bokslutsdokumentationen har ytterligare förbättrats och bedöms i allt väsentligt vara god.
- År 2007 redovisas ett resultat om 123,6 mkr, vilket innebär att kommunen för tredje året i rad redovisar tillfredsställande positiva resultat.
- Soliditeten har dock försämrats och upplåningen har ökat under året. Detta främst som ett resultat av den höga investeringstakten som inte förmås finansieras med redovisade överskott. Kommunens soliditet, inklusive pensionsåtaganden, uppgår till 2,7 procent vilket enligt SCB:s preliminära statistik över kommunernas räkenskaper innebär en 140:e plats bland Sveriges kommuner.
- Årsredovisningen i dess helhet ger läsaren en god bild över Nacka kommuns verksamhet och ekonomi, dock att den är något omfattande.
- Förvaltningsberättelsen ger en överskådlig och god bild av verksamhet, mål, måluppfyllelse och ekonomi.
- Det är positivt att de av fullmäktige beslutade målen återges samlat och tillsammans med en sammanfattande bild över måluppfyllelsen.

- Det är också positivt att kommunen i årsredovisningen redogör för sin syn på begreppet god ekonomisk hushållning. Likaså att en utvärdering av god ekonomisk hushållning redovisas med avseende på såväl de finansiella målen, som fullmäktiges övergripande mål. Den samlade presentation och de signalsystem som ges över mål och måluppfyllelse är positiv.
- Fem av nämnderna har erhållit omdömet ”har brister” i bedömningen av om verksamhetsresultaten har uppnåtts eller vad gäller insatta resurser. Det är av vikt att dessa nämnder aktivt arbetar med att åtgärda bristerna år 2008 och utvecklar sin styrning och kontroll.
- Personalredovisning kan utvecklas med en redovisning och analys av sjukfrånvaron fördelat på yrkeskategorier och verksamheter. Utifrån kommande års stora pensioneringar kan redovisningen också utvecklas med antal pensionsgångar fördelat per verksamheter och yrkesgrupper och vilka åtgärder som förbereds för att klara den framtida kompetensförsörjningen.
- Granskningen har i ett antal avseenden indikerat att principer och rutiner för redovisning av immateriella och materiella anläggningstillgångar behöver ses över och förstärkas.
- Kommunen har fortsatt problem att avsluta investeringsprojekt i redovisningen, vilket bl.a. innebär en eftersläpning av avskrivningskostnader. Kommunen har inte bedömt den resultatmässiga effekten av den eftersläpning som föreligger. Detta område måste prioriteras 2008.
- Kommunen har upprättat ett separat bokslut för VA-verksamheten i enlighet med de nya kraven på särredovisning som framgår i lag om allmänna vattentjänster. Det finns utvecklingsområden vad gäller denna särredovisning som bör hanteras av kommunen.

2.1 Sammanfattning av noterade beloppsfel i årsbokslutet

Nedan framgår en summering av de funna fel i bokslutet som vi på olika ställen i rapporten valt att kommentera:

Transaktion/post	Belopp (mkr)
Redovisat resultat av kommunen	+123,6
Resultatkontrakt (projekt styrkort)	-0,7
Av egen kraft (projekt långtidssjukfrånvaro)	-0,9
Förutbetalda kostnader som borde vara kostnadsförda	-1,0
Ej redovisade kundförluster Madek	-0,3
Justerat resultat efter ovanstående poster	+120,7

Utöver de konstaterade felen ovan har följande poster som felklassificerats i bokslutet identifierats:

Transaktion/post	Belopp (mkr)
Datorer, bokförda som en immateriell anläggningstillgång, bör klassificeras som inventarier.	0,7
Anslutningsavgift till Käppala, bokförd som fastighet för affärsverksamhet, bör klassificeras som en övrig immateriell tillgång	6,0
Upplupna kostnader bokförda som negativa interimfordringar	11,0

Utöver de konstaterade felen ovan har följande poster med osäkerhet noterats:

Transaktion/post	Belopp (mkr)
Eftersläpning vad gäller avslut av pågående investeringsprojekt vilket medför för låga avskrivningskostnader i redovisningen.	Bedömning har inte gjorts av beloppsmässigt fel

3 Kommunens ekonomiska läge

3.1 Kommunens ekonomiska resultat

Kommunens redovisade resultat har varit tillfredsställande de senaste tre åren. Årets resultat 2007 för Nacka kommun uppgår till 123,6 mkr (145,7 mkr), jämfört med budget 124,5 mkr. Resultatet per invånare innebär att Nacka kommunen ligger på ca 60:e plats bland kommunerna enligt SCB:s preliminära årsbokslutsstatistik.

Nettokostnaderna i förhållande till skattenettot uppgår till 95,9 procent vilket är bättre än kommunens långsiktiga mål. Utfallet av nyckeltalet är viktigt att bevaka och bedöms som tillfredsställande. Det är dock viktigt att kommunen även fortsatt har ett fokus på kostnadskontroll. Under år 2007 har verksamhetens nettokostnader ökat något mer än skattenettot.

Kommunens ekonomiska resultat uppfyller väl de krav som ställs i kommunallagen på ekonomi i balans.

3.2 Kommunens soliditet

Trots ekonomiska överskott de senaste åren har kommunens soliditet försämrats och låneskulden har ökat under år 2007. Detta främst som en följd av de omfattande investeringar som sker och som inte täcks av kassaflöden från den löpande verksamheten.

Per 31 december 2007 uppgår kommunens soliditet, inklusive pensionsåtaganden, till 2,7 procent (6,0 procent). Enligt SCB:s preliminära statistik (12 mars 2008) innebär detta en 140:e plats bland Sveriges kommuner (där ett stort antal kommuner redovisar

en negativ soliditet). Genomsnittet bland länets kommuner är positiv med 18,2 procent per 31 december 2007.

Kommunens långfristiga skulder har ökat från 391,2 mkr till 490,3 mkr under år 2007.

4 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska varje kommun definiera vad god ekonomisk hushållning innebär för den egna organisationen, innefattande såväl finansiella mål som verksamhetsmål.

Nacka kommun har definierat vad god ekonomisk hushållning ska kännetecknas av. Utvärdering av god ekonomisk hushållning sker utifrån kommunens åtta övergripande mål som delats in i två grupper; verksamhetsresultat och insatta resurser.

Den utvärdering som skett i årsredovisningen anger att det bedömda läget för god ekonomisk hushållning sammantaget är OK. En redovisning ges av läget beträffande de tre finansiella målen som bedöms som OK, även om endast ett av de tre målen uppnåtts. Detta då bland annat soliditeten försämrats p.g.a. ändrad beräkningsmodell samt att investeringarna ökat markant.

Det goda ekonomiska resultatet förklaras främst av ökade skatteintäkter. Åren framöver bedöms dock konjunkturen dämpas och åtgärder måste vidtas för att bromsa verksamhetens kostnadsutveckling i tid.

Värderingen av måluppfyllelsen utifrån verksamhetsresultat och insatta resurser redovisas för respektive nämnd. Med åtta nämnder är det totalt 16 lägesbedömningar som görs, varav 11 får bedömningen OK. Brister noteras vad gäller verksamhetsresultatet för Velamsundstyrelsen och fritidsnämnden. Beträffande insatta resurser noteras brister för tekniska nämnden, kulturnämnden och utbildningsnämnden.

Vår bedömning är att en god redovisning ges utifrån kravet på mål för god ekonomisk hushållning.

Kommunens metod för att analysera verksamhetens resultat tillsammans med insatta resurser är positiv. Den samlade presentation och de signalsystem som ges över mål och måluppfyllelse är också positiv.

Tydliggörandet av val av målnivåer i förhållande till ekonomiska ramar och jämfört med andra organisationer bör utvecklas. Likaså väsentlighets- och riskanalyser kopplade till eventuella avvikelser från fastställda målnivåer. Som exempel kan nämnas målen att 50 procent av kommuninvånarna ska vara nöjda med sina möjligheter att kunna påverka den kommunala verksamheten och att 45 procent av invånarna ska anse att kommunen använder resurserna effektivt. Det framgår inte huruvida dessa målnivåer är relevanta och eftersträvansvärda och inte heller vilka konsekvenser det får om målet inte uppfyllts. Revisionen ser positivt på det utvecklingsarbete som för närvarande sker inom detta område i samtliga nämnder.

Det är angeläget att åtgärder vidtas framöver för att dämpa kostnadsutvecklingen inom verksamheterna så att fortsatt balans mellan kostnader och intäkter uppnås.

4.1 Personal

En redovisning ges över antalet anställda, personalomsättning, åldersstruktur, löne-kostnader, frisktal och sjukfrånvaro samt personalutveckling.

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 9,3 till 8,6 procent, vilket är positivt. Kommunstyrelsen bedömer dock att sjukfrånvaron fortfarande är hög och att en reducering av sjukfrånvaron fortsättningsvis är ett prioriterat mål.

Vår bedömning är att analysen av sjukfrånvaron behöver utvecklas. En redovisning av sjukfrånvaron fördelat på yrkeskategorier och verksamheter är bl.a. intressant för att kunna bedöma inom vilka områden som åtgärder främst behöver ske. Ett tydliggörande av vilka delar i sjukfrånvaron som bedöms vara ett problem, konsekvenser av denna sjukfrånvaro, samt åtgärdsplaner för att reducera sjukfrånvaron inom dessa delar är likaså angeläget att redovisa.

Utifrån kommande års stora pensioneringar kan redovisningen också utvecklas med antal pensionsgångar fördelat per verksamheter och yrkesgrupper och vilka åtgärder som förbereds för att klara den framtida kompetensförsörjningen.

5 Resultatanalys

Nedan görs en summarisk genomgång av de olika posterna i kommunens resultat-räkning med utgångspunkt från nedanstående tabell. Endast väsentliga avvikelser kommenteras.

Mkr	Utfall 2007	Budget 2007	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-78,5	-73,7	-4,8
<i>Varav produktionsverksamheterna</i>	<i>-13,2</i>	<i>0,6</i>	<i>-13,8</i>
Tekniska nämnden	-123,0	-120,3	-2,7
Kulturnämnden	-80,7	-79,5	-1,2
Social- och äldrenämnden	-925,3	-945,9	20,6
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-21,7	-21,7	0,0
Fritidsnämnden	-84,0	-84,4	0,4
Utbildningsnämnden	-1768,1	-1765,8	-2,3
Velamsundsstyrelsen	-2,6	-2,6	0,0
Överförmyndarnämnden	-2,3	-2,1	-0,2
Summa nämnder och driftsverksamheter	-3086,2	-3096,0	9,8
Justering kapitalkostnader	210,8	213,0	-2,2
Pensionskostn., sem. löneskuld m.m.	-80,3	-66,1	-14,2
Realisationsvinster och extraordinära intäkter	23,2	25,0	-1,8
Avskrivningar	-136,0	-134,0	-2,0
Skattenetto	3198,4	3189,1	9,3
Finansnetto	-6,3	-6,6	0,3
Årets resultat	123,6	124,4	-0,8

5.1 Avvikelser styrelse/nämnder

Det är framförallt inom produktionsverksamheterna och social- och äldrenämnden som avvikelser föreligger mot budget.

Samtliga produktionsverksamheter utom Nacka Partner redovisar underskott år 2007. Underskotten fördelas främst på Förskola, Fritid & Skola med -4,1 mkr, Nacka Seniorcenter med -5,8 mkr och Kultur Nacka med -4,3 mkr.

Underskotten inom Förskola, Fritid & Skola fördelar sig på ett antal skolor som inte har hållit sin budget. Främst är det Orminge skola och ISN som inte har klarat sitt ekonomiska underskott. Brister i prognossäkerhet vad gäller antal elever och bristande anpassning av kostnader till intäkterna är orsakerna till underskotten.

Inom Nacka seniorcenter är det framförallt hemtjänstverksamheten som redovisar underskott med -4,7 mkr jämfört med budget. Verksamheten har bedrivits med underskott under en lång rad av år.

Inom Kultur Nacka fördelar sig underskotten främst på Forumbiblioteket med 1,3 mkr samt att Nacka kulturcentrum redovisar underskott med 1,7 mkr. Underskotten är främst hänförliga till att budgeterade prestationer inte uppnåtts, vilket givit upphov till lägre ersättning, samt att det nya ersättningssystemet medfört markant minskat kundunderlag inom tjänsteområdet förskola/skola.

Social- och äldrenämnden redovisar totalt en positiv avvikelse mot budget om 20,6 mkr. Orsakerna till överskottet är flera bl.a.:

- Högre statbidrag för flyktingar
- Lägre försörjningsstöd p.g.a. färre behövande hushåll och kortare bidragstider
- Förväntad volymökning avseende antal äldreboendeplatser har uteblivit.

5.2 Skattenettot

Skattenettot för året uppgår till 3 198,4 mkr (2 948,3 mkr), vilket är 9,3 mkr (53,4 mkr) bättre än budget och en ökning om 250,1 mkr (227,9 mkr) jämfört med föregående år. Den huvudsakliga orsaken till det kraftigt förbättrade skattenettot de senaste åren förklaras av att kommunen får behålla en större andel av sina skatteintäkter i inkomstutjämnningen och att kostnadsutjämnningen ger kommunen en större kompensation jämfört tidigare system.

Mkr	2007	2006	2005	2004
Skatteintäkter	3 152,7	2 991,1	2 812,6	2 779,3
Generella statsbidrag/utjämnning	45,7	-42,8	-92,1	-305,9
Skattenetto	3 198,4	2 948,3	2 720,5	2 473,4

Redovisningen av skatteintäkter har avstämts mot underlag utan anmärkning. Redovisningen av skatter sker i enlighet med riktlinjer från rådet för kommunal redovisning.

5.3 Finansnetto

Mkr	2007	2006	2005	2004
Finansiella intäkter	15,9	14,8	14,4	14,8
Finansiella kostnader	-22,2	-16,9	-16,4	-19,5
Finansnetto	-6,3	-2,1	-2,0	-4,7

Av de finansiella intäkterna utgör 6,3 mkr räntor på lån till Nacka Stadshus AB samt 7,7 mkr utdelning från Nacka Stadshus AB.

De finansiella kostnaderna avser främst ränta på långfristiga skulder samt ränta på pensionsskuld. Räntekostnaderna har ökat p.g.a. ökad upplåning och högre räntenivåer.

5.4 Löner

Belopp i mkr	2007	2006	2005
Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter	1 522,2	1 464,4	1 407,9

Lönekostnaden, inklusive arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar, uppgick 2007 till 1 522,2 mkr, vilket innebär en ökning jämfört med 2006 med 58 mkr eller 3,9 procent (4 procent). Utfallet av den årliga löneöversynen blev 3,1 procent.

Pensionskostnader avviker negativt med 12,4 mkr mot budget vilket främst beror på ändrad beräkningsmodell för pensioner (RIPS07-Riktlinjer för pensionsskultsberäkning). Ändringarna avser antaganden om längre livslängd och sänkt diskonteringsränta vid beräkning av pensionsskulden. Dessa ändringar gäller för hela kommunsektorn.

6 Balansräkningen

6.1 Immateriella anläggningstillgångar, 22,3 (37,2)

Naturresevat Erstavik, 3,1 (3,1)

Intrångsersättning avser Nacka kommuns andel av ersättning för all framtid till markägare och arrendator för intrång vid inrättande av Erstaviks naturresevat. Det har inte skett någon förändring av posten jämfört med tidigare år.

Övriga immateriella anläggningstillgångar, 19,2 (47,7)

Det totala anskaffningsvärdet för övriga immateriella anläggningstillgångar uppgår till 80,5 mkr (79,6 mkr) och de ackumulerade avskrivningarna uppgår till 61,4 mkr (45,6 mkr). Av de immateriella anläggningstillgångarna avser ca 33 mkr ekonomi- och PA-systemet TuppeN och 40 mkr Nacka 24.

Årets anskaffningar om 0,9 mkr avser investeringar i datorer till Ektorpskolan (0,7 mkr) och skannade planer (0,3 mkr). Vi har stickprovsmässigt granskats underlag för balans- och rörelsegillhet. Datorer är inte att betrakta som en immateriell tillgång i enlighet med god sed utan som en materiell tillgång. Vi har uppmärksammat kommunen på detta och de har enligt uppgift angett att korrigeringskommer att ske år 2008.

När det gäller skannade planer så har kommunen skannat in samtliga detaljplaner samt investerat i mjukvara. Mjukvaran kommer kommunen att ha ekonomisk nytta av under lång tid och dessa utgifter har aktiverats som immateriell tillgång, vilket vi bedömer vara korrekt.

6.2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, 1 786,6 (1 732,1)

Årets nettoinvesteringar i mark, byggnader och tekniska anläggningar uppgår till 160,1 mkr (132,0 mkr) och årets avskrivningar till 100,0 mkr (95,7 mkr).

Anskaffningar under året har stickprovsvis granskats mot underlag med avseende på balansgillhet och rörelsetillhörighet.

Granskningen visar att kommunen har aktiverat beläggning i Saltsjöbaden och Sickla om 20,4 mkr. Enligt god sed ska utgifter för reparation och underhåll av en tillgång, som syftar till att vidmakthålla eller återställa tillgångens egenskaper så att dess prestationsförmåga motsvarar den nivå som gällde då den anskaffades, redovisas som en kostnad den period de uppkommer. För att säkerställa att fördelningen av utgifter på investeringar (balansräkningen) respektive underhåll (resultaträkningen) är konsekvent och korrekt bör principer och rutinbeskrivningar för redovisning av underhållsbeläggning förstärkas.

Under året har kommunen betalat en anslutningsavgift till Käppala reningsverk om 6,0 mkr. Betalningen representerar ett säkerställande av framtida kapacitetstillgång för rening av avloppsvatten. Tillgången är klassificerad som fastighet för affärsverksamhet och skrivs linjärt av på 50 år. Vi anser att posten ska klassificeras som en immateriell anläggningstillgång. Avskrivningstider för immateriella tillgångar uppgår mycket sällan till 50 år utan är som regel kortare.

Årets avskrivningar har stickprovsvis granskats utifrån fastställda principer utan anmärkning. Avskrivning av aktiverade utgifter sker enligt gällande principer från och med månaden efter anskaffningstidpunkten eller färdigställandet. Vi har dock noterat att 41 procent (53 procent) av årets nettoinvesteringar har slutförts och aktiverats under december. Detta indikerar att kommunen redovisar för låga avskrivningskostnader för året. Vi har inte kvantifierat eventuellt resultatfel.

Rekommendation

- Rutinerna för avslut av investeringsprojekt i ekonomisystemet behöver ses över och prioriteras.

6.3 Maskiner och inventarier, 82,0 (84,9)

Årets nettoinvesteringar i maskiner och inventarier uppgår till 17,7 mkr (27,3 mkr) och avskrivningarna till 20,0 mkr (19,3 mkr). Försäljningar och utrangeringar har netto inneburit en minskning av det bokförda värdet med 0,6 mkr.

Anskaffningar under året har stickprovsvis granskats mot underlag med avseende på balansgillhet och rörelsetillhörighet. Vi har därvid noterat att kommunen under året har haft utgifter om 0,9 mkr i ett projekt ("av egen kraft") som syftat till att minska långtidssjukfrånvaron i kommunen. Vi anser inte att detta är att betrakta som en tillgång i enlighet med god sed och anser att utgiften ska kostnadsföras och belasta årets resultat.

Vid granskningen har även noterats att utgifter har bokförts för projektet "resultatkontrakt" om 0,6 mkr som en tillgång i balansräkningen. Utgifterna är hänförliga till att utveckla ett balanserat styrkort och är inte enligt vår bedömning att klassificera som en anläggningstillgång i enlighet med god sed.

Båda ovanstående brister i redovisningen har diskuterats med berörda personer i kommunen som anger att korrigering kommer att ske under 2008 (kostnadsföring). Bristerna är i sig inte beloppsmässigt väsentliga för kommunen men indikerar att rutiner och riktlinjer kopplade till redovisning av anläggningstillgångar behöver ses över.

Granskning har stickprovsvis skett av att avskrivningar sker i enlighet med gällande principer utan anmärkning.

Rekommendation

- Rutiner och riktlinjer kopplade till redovisning av anläggningstillgångar behöver ses över.

6.4 Pågående investeringar 477,8 (292,9)

Pågående nyinvesteringar har ökat med 63,1 procent jämfört med föregående år. En mängd stora projekt är pågående. De största är Lännersta, Ektorps hemmet, Lilla Björknäs, Älgö och Grävlingsberg. Nämda projekt motsvarar 44 procent av de upparbetade utgifterna per 31 december 2007. Under året uppgår anskaffningar brutto till 184,9 mkr.

Årets granskning har varit inriktad på uppföljning av projekt:

- med få eller inga transaktioner
- med intäkter som överstiger 1,4 mkr
- med utgifter som överstiger 9 mkr
- med ett negativt saldo i utgående balans
- som har en utgående balans per 31 december som överstiger 17 mkr.

Det kan noteras att det har varit svårt att erhålla svar från projektledarna på revisionens frågor.

Antalet projekt som är registrerade i ekonomisystemet uppgår till 345. För ett stort antal av dessa har det varit få eller inga transaktioner under året. En orsak till detta kan vara att projektet borde vara slutfört och därmed ha aktiverats som en tillgång. I förlängningen innebär detta att kommunen i årsbokslutet sannolikt redovisar för låga avskrivningskostnader i förhållande till god sed. Kommunen har inte kvantifierat felet men anger att det fortsatt är problem med eftersläpning av avslut av projekten i ekonomisystemet. Vi har inte kunnat kvantifiera eventuellt fel i resultaträkningen.

Totalt är det 76 projekt som har haft transaktioner som understiger 6 tkr under hela året.

Rekommendation

- Kommunen bör prioritera att avsluta pågående projekt och tillse att avskrivningar börjar belasta resultatet när projekten färdigställs.

6.5 Långfristig utlåning, 100,8 (94,0)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Lån Nacka Stadshus AB	93,0	93,0
Övrigt (främst anslagstäckta lån)	7,9	7,8
Summa	100,9	100,8

Lånet till Nacka Stadshus AB uppkom i samband med bolagets förvärv av aktier i Nacka Energi AB. Ränta utgår årligen på beloppet med 6,3 mkr vilket motsvarar 7 procents ränta.

Årets ökning jämfört med föregående år när det gäller posten ”övrigt”, är hänförligt till utlåning om 0,1 mkr avseende anslagstäckta lån för gatu- och VA-anslutningar. Dessa lämnas i särskilda fall då kostnaderna för fastighetsägaren ”är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft eller andra omständigheter” (Plan- och bygglag, kap. 6 paragraf 35). Som säkerhet tas pantbrev i fastigheten.

6.6 Värdepapper, andelar och bostadsrätter, 33,6 (33,7)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Andelar i dotterbolag	16,0	16,0
Andelar övriga	0,3	0,3
Bostadsrätter	17,3	17,3
Summa	33,6	33,6

Kommunens innehav av aktier och andelar avser främst andelar i Nacka Stadshus AB med 16,0 mkr.

Bokfört värde på bostadsrätter har granskats mot anläggningsregister utan anmärkning. Några avyttringar eller inköp av bostadsrätter har ej skett under år 2007.

6.7 Förråd m.m., 3,2 (1,9)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Teknisk produktion	2,2	1,4
Nacka Partners presentförråd	0,9	0,4
Vaktmästeriets lager	0,1	0,1
Summa	3,2	1,9

Det bokförda värdet på Teknisk produktions lager har avstämts mot lagerlistor utan anmärkning. Ökningen beror på stora inköp av markbrunnar med Nacka kommuns logotyp på. Samtliga artiklar finns inlagda i lagerredovisningen. I samband med granskningen 2006 noterade vi att en inleverans om 1 mkr i december inte bokförts som lager trots att artiklarna fanns i lagret. Det angavs att inleveransen av dessa artiklar skulle göras 2007, och att differensen således skulle försvinna.

Per 31 december 2007 finns differensen dock kvar till det något lägre beloppet 0,8 mkr (1,0 mkr). Under förutsättning att lagerlistorna är korrekta skall värdet på lagret ökas med 0,8 mkr. Dock finns även viss risk för inkurans i olika delar av lagret.

Inventering sker fortlöpande under året. Värderingen sker enligt oförändrade principer, vilket innebär att artiklarna värderas till senaste inköpspris. Detta kan leda till övervärdering av artiklar med låg omsättningshastighet.

Rekommendation

- Vi rekommenderar att differensen mellan lagerredovisningen och huvudboken reds ut och åtgärdas under 2008.
- Vi rekommenderar också en individuell inkuransbedömning av lagrets olika delar.

6.8 Kortfristiga fordringar, 210,9 (166,6)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	92,5	50,8
Statsbidragsfordringar	14,2	14,7
Kundfordringar	72,8	61,5
Övriga fordringar	31,4	39,6
Summa	210,9	166,6

Kommentarer till respektive fordringspost lämnas nedan:

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, 92,5 (50,8)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Förutbetalda kostnader	33,8	29,9
Upplupna intäkter	58,7	20,8
Summa	92,5	50,8

Ökningen mot föregående är främst hänförlig till den preliminära slutavräkningen av skatteintäkter för 2007, vilken uppgår till 46,6 mkr (17,3). I posten förutbetalda kostnader ingår försäkringskostnader om 8,2 mkr (0).

I samband med granskningen har vi noterat en post bland de förutbetalda kostnaderna uppgående till 1,0 mkr. Beloppet avser kostnader hänförliga till 2006 och 2007, men som per bokslutstidpunkten var tvistiga. Tvisten är nu avgjord, vilket innebär att kommunen belastas med en kostnad om 1,0 mkr år 2008.

I likhet med tidigare år har vi även noterat att det sker nettoredovisning inom balansposten. Ett flertal poster (11,0 mkr) har felaktigt klassificerats som interimfordringar, trots att de till sin karaktär är interimsskulder. Detta innebär bl.a. att balansomslutningen påverkas, vilket påverkar utfallet av vissa nyckeltal såsom soliditeten. Vår granskning av posten har i övrigt inte föranlett några väsentliga noteringar.

Statsbidragsfordringar, 14,2 (14,7)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Statsbidrag för anställningsstöd	0,4	0,3
Särskilt bidrag kommuner	7,3	7,1
Statsbidrag Plusjobb	4,0	3,6
Offentligt skyddat arbete	2,0	1,9
Bidrag från Svenska ESF-rådet	0,0	1,0
Statsbidrag från Migrationsverket	0,5	0,0
Övriga statsbidrag	0,0	0,8
Summa	14,2	14,7

Fordringsposten statsbidragsfordringar är i nivå med föregående år och avser framför allt särskilt statsbidrag till kommunen. Posten har avstämts mot underlag utan anmärkning.

Kundfordringar, 72,8 (61,5)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Allmän fakturering	41,8	28,3
VA-avgifter	7,6	13,1
Barnomsorgsavgifter	10,5	9,5
Övriga kundfordringar	12,9	10,6
Summa	72,8	61,5

Huvudbokskontona som avser kundfordringar är avstämda mot reskontror. Det föreligger inga väsentliga oidentifierade differenser mellan reskontror och huvudbok.

Reservering för osäkra fordringar har i allt väsentligt skett i enlighet med kommunens principer, d.v.s. fordringar som är förfallna mer än 90 dagar sedan har reserverats om tydliga skäl inte talar för att reserveringsbehov saknas.

Periodiseringskontroll har utförts för den så kallade "Allmänfaktureringen" utan väsentliga anmärkningar.

Bland kundfordringarna har vi i likhet med föregående år noterat en tvistig fordran om 740 tkr (535) på Madek AB avseende el och övriga hyresrelaterade kostnader. En förlikning har skett mellan parterna år 2008 och överenskommelsen ger Nacka kommun ersättning om 488 tkr. Mellanskillanden om 252 tkr är en kundförlust, men har inte redovisats som sådan i bokslutet. Kostnaden belastar således år 2008.

Fordran på Fredells Trävaru AB om 5 mkr (inklusive moms) som förföll i juli 2000 behandlades under hösten 2006 i Tingsrätten. Tingsrättens tolkning av avtalet var att fordringsbeloppet skall fastställas genom förhandling mellan parterna. Fordran har sedan 2006 bokförts som osäker och reserverats för i sin helhet. Reserveringen får inte någon omedelbar resultateffekt utan innebär istället att tidigare bokförda bidrag till anläggningstillgångar reduceras och att kostnaderna för avskrivningar ökar. Några avskrivningar kopplade till denna post har dock ännu inte påbörjats då tvisten fortfarande pågår. Enligt uppgift från kommunens jurist kommer förhandlingarna beträffande denna tvist att fortsätta under år 2008.

Övriga fordringar, 31,4 (39,6)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Fordran på Nacka Stadshus AB	7,7	7,7
Mervärdesskatt	18,5	26,6
Fordran avdrag sjukfrånvaro	3,5	3,4
Övriga fordringar	1,7	1,9
Summa	31,4	22,8

Väsentliga poster har avstämts mot underlag utan anmärkning. Posten mervärdesskatt utgörs av s.k. Ludvikamoms för december månad samt moms redovisad till Skatteverket avseende november och december.

Beträffande fordringen som avser avdrag för sjukfrånvaro (i december) kan noteras att PO-pålägget 42,02 procent korrekt har använts, till skillnad från föregående år då 32,42 procent användes.

6.9 Kassa och bank, 0,4 (0,5)

Saldot består dels av handkassor hos olika enheter inom Nacka kommun och dels av kommunens centrala kassa. Dessa har stämts av mot signerade kassa- eller transaktionsintyg utan anmärkning.

6.10 Eget kapital, 1 547,5 (1 424,0)

Förändringen av eget kapital jämfört med föregående år motsvarar årets resultat om 123,6 mkr.

6.11 Avsättning för pensioner, 165,0 mkr (120,7)

Pensionsförpliktelser intjänade från och med år 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen, medan pensionsförpliktelser intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Redovisningen sker i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Skulden per 31 december 2007 är framräknad av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Särskild löneskatt om 24,26 procent är inkluderad i beloppet. Den kraftiga ökningen jämfört med föregående år beror främst på förändrade antaganden om livslängd och sänkt diskonteringsränta.

6.12 Långfristiga skulder, 490,3 (391,2)

Inga amorteringar har skett under 2007. Bland långfristiga skulder redovisas, förutom reverslån om 300 mkr (300), även negativt belopp på postgirot om 138,8 mkr (51,9). Utöver detta redovisas även anläggningsavgifter om 51,6 mkr (39,3) som långfristiga skulder.

Anläggningsavgifter avser inkomster från anslutning av vatten- och avloppsavgifter (VA) i kommunen. Årligen intäktsförs 2 procent av av respektive års anläggningsavgifter. Detta för att erhålla en matchning mellan kostnader och intäkter.

6.13 Kortfristiga skulder, 514,0 (497,7)

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Leverantörsskulder	252,0	207,8
Arbetsgivaravgifter	30,1	28,2
Anställdas skatter	26,6	27,2
Upplupen pensionskostnad individuell del	48,9	105,7
Semesterlöneskuld	71,6	67,5
Skuld för okompenserad övertid	5,0	4,7
Upplupen ränta	2,0	1,4
Utlämnade lån, tomträttsavgälder o arrenden	12,0	11,1
Skatteavräkning	19,2	10,2
Övriga kortfristiga skulder	46,6	33,9
Summa	514,0	497,7

Leverantörsskulder 252,0 (207,8)

Avstämning har skett av huvudbokskonton för leverantörsskulder mot leverantörsreskontran utan anmärkning. Avstämning har även stickprovvis skett mot faktura-underlag utan anmärkning. I samband med genomförd periodiseringskontroll av fakturor noterades inga felaktiga periodiseringar.

En åldersfördelad leverantörsreskontra visar per bokslutsdagen att det finns fakturor förfallna sedan mer än 90 dagar till ett sammanlagt fordringsbelopp om 1 183 tkr (0,5 procent av totalt saldo, och således ej en väsentlig del). Dessa utgöres således i all väsentlighet av ej utnyttjade kreditfakturor från leverantörer. Nacka kommun planerar att göra en genomgång av dessa för att återkräva betalningarna från de leverantörer som kommunen har en fordran på.

Arbetsgivaravgifter och källskatt 56,7 (55,4)

Arbetsgivaravgifter och källskatt avseende december har avstämts mot deklARATIONER utan anmärkning.

Upplupen pensionsskuld, individuell del 48,9 (105,7)

Nacka kommun redovisar normalt sett skulden för individuell del av pensionsskuld i enlighet med beräkningsunderlag från KPA. Detta år har kommunen dock varit i kontakt med KPA och fått uppgift om att simuleringen per 2007-12-31 inte är korrekt. En ny beräkning ger en skillnad om 2,7 mkr jämfört med KPA:s simulering. (Jfr även avsnitt 4.11 avseende förändringen av pensionsskuld). Vår bedömning är att kommunen beaktat KPA:s uppgifter på ett relevant sätt.

Semesterlöneskuld och skuld för okompenserad övertid 76,6 (72,2)

Semesterlöneskulden för månadsanställda har stämts av mot lista från lönesystemet utan anmärkning. I likhet med föregående år har dock inte sammanställning över timanställdas semesterlöneskuld samt över skulden för okompenserad övertid, 5,0 mkr (4,7), sparats varför det till granskningen av bokslutet inte funnits någon tillförlitlig dokumentation över posterna.

	2006-12-31	2006-12-31
Semesterlöneskuld	50 427	47 566
PO pålägg 42,02 %	21 189	19 938
Totalt	71 616	67 504

Rekommendationer

- Ansvar och roller behöver tydliggöras vad gäller avstämningar av lönerelaterade skuldkonton.
- Rutiner för dokumentation av avstämningar av dessa poster behöver utarbetas och tydliggöras.

Skatteavräkning 19,2 (10,2)

Posten ”skatteavräkning” avser särskild löneskatt på den individuella pensionsdelen och årets tolv preliminärskattebetalningar.

Denna post har tidigare år redovisats som en negativ skattefordran bland övriga fordringar, men har i bokslutet 31 december 2007 klassificerats korrekt som en skuldpost.

Övriga kortfristiga skulder 46,6 (33,9)

Övriga kortfristiga skulder utgörs i all väsentlighet av diverse upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, avseende bl.a. inkomstförskott för olika projekt och kostnader för el, vatten och avlopp etc.

I posten ingår även reservering för vissa bostadsanpassningsärenden som överklagats i Länsrätten. Vi har noterat att det finns ett ärende för vilket dom ännu ej har avgjorts i första instans, men för vilket angiven sannolik summa uppgår till 300 tkr. Någon reservering för detta belopp har dock inte skett med motiveringen att ärendet kommer att överklagas eftersom kommunen anser att de har goda utsikter att vinna tvisten.

Väsentliga poster som ingår i övriga kortfristiga skulder har granskats stickprovvis mot underlag utan anmärkning.

7 Ställda panter och ansvarsförbindelser

Mkr	2007-12-31	2006-12-31
Pensionsförpliktelser som inte har skuldförts	1 472,9	1 277,5
Borgensförbindelser	26,2	38,0

Redovisade säkerheter och ansvarsförbindelser har avstämts mot underlag utan anmärkning.

Pensionsförpliktelser som inte har skuldförts avser intjänade pensioner fram till år 1998. Beloppet har avstämts mot underlag från KPA utan anmärkning. I beloppet ingår även löneskatt.

I borgensförbindelser ingår i likhet med föregående år tre delar: borgensåtaganden för egnahemslån, föreningar samt Nacka Energi AB:s pensionsåtaganden.

Borgensåtaganden för egnahemslån har fortsatt att minska p.g.a. att lån är lösta och amorterade samtidigt som nya lån ej beviljats. Årets markanta minskning är hänförlig till att de bostadsrättsföreningar som tidigare haft egnahemslån nu har avslutat dessa.

Borgensförbindelser till förmån för föreningar har ökat något i förhållande till föregående år, i och med nya åtaganden gentemot Saltsjö-Duvnäs Fastighetsägareförening, Föräldrakooperativet Ekorren ekonomisk förening samt Boo Folkets Hus.

Borgen till Nacka Energi AB intogs i den ingående balansen för 2005. Kommunfullmäktige beslutade 1977 att teckna borgen som för egen skuld för AB Nacka Elverks pensionsåtaganden enligt det av bolaget antagna pensionsreglementet.

7.1 Leasingåtaganden

Mkr	2007	2008	2008-2012
Lokaler	40,4	39,2	71,3
Bostäder	16,4	12,6	8,3
Kontorsmaskiner	2,3	1,7	2,5
Bilar	0,4	0,4	0,06
Datorer	3,8	3,5	2,4
Övriga Inventarier	0,4	0,2	0,1
	63,7	57,6	84,7

Beloppen i noten har utan anmärkning stämts av mot den sammanställning som kommunen upprättat.

8 Koncernredovisning/sammanställd redovisning

Koncernen omfattar kommunen samt Nacka Stadshuskoncernen (Nacka Stadshus AB och det av Nacka Stadshus AB helägda dotterföretaget Nacka Energi AB). Koncernens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter har granskats i enlighet med god sed.

Resultatet i koncernen fördelar sig enligt följande:

Mkr	2007	2006
Kommunen	123,6	145,7
Nacka Stadshus koncernen	1,6	11,7
Elimineringar	-7,7	-7,7
Koncernresultat	117,5	149,7

Elimineringar som påverkar resultatet avser anteciperade utdelningar 7,7 mkr. Därutöver har elimineringar skett för interna mellanhavanden.

Granskningen har inte påvisat några väsentliga fel i koncernredovisningen. Resultatet i Nacka Stadshuskoncernen har försämrats jämfört med föregående år, vilket beror på att verksamhetsresultatet i Nacka Energi har försämrats. Detta främst som en följd av ökade kostnader kopplade till nya lagkrav för avläsning av elmätare, samt omfattande underhållsprojekt under 2007.

9 Tvister

Vi har i samband med granskningen noterat följande tvister (inom parentes till respektive tvist anges vilket balanskonto som berörs):

9.1 Skatteverket – Ludvikamoms 2005 (970 tkr)

Nacka kommun anser sig ha rätt till återbetalning från Skatteverket avseende s.k. Ludvikamoms för år 2005 till ett belopp om 970 tkr. Skatteverket har i beslut daterat den 1 juni 2006 meddelat att de inte medger denna ersättning. Nacka kommun har överklagat beslutet till Länsrätten. Kommunen har gjort bedömningen att tvisten kommer att utfalla till kommunens fördel och redovisar hela beloppet som en fordran i redovisningen. (Ingår i posten "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter".)

9.2 Vattenfall – fakturering avseende 2006 och 2007 (1 003 tkr)

Nacka kommun bestred fakturering från Vattenfall då kostnaderna ansågs vara omotiverat höga i relation till förmedlade tjänster. Tvisten har lösts under 2008 och kommunen har betalat fakturorna till fullo. I bokslutet finns beloppet redovisat som en förutbetald kostnad. Kostnaden drabbar således resultatet år 2008.

9.3 Madek AB – el och övriga hyresrelaterade kostnader (740 tkr)

Tvisten mellan Nacka kommun och Madek AB har pågått sedan 2003 och har nu nått sitt slut. Parterna har förlikts genom ombud på så vis att kommunen erhåller ett engångsbelopp om 488 tkr (vilket medför en kundförlust om 252 tkr). Detta innebär att parterna enats om att inte fortsätta tvisten vidare genom hovrätten eller hyresnämnden (se även "kundfordringar").

9.4 Fredells Trävaru AB – tvistig fordran (5 000 tkr)

Tvistig fordran sedan år 2000, som har behandlats av tingsrätten. Under 2008 planeras förhandlingar i syfte att slutligen kunna lösa denna tvist (se även under kundfordringar).

10 Förvaltade fonder, 0,75 (0,77)

Kommunstyrelsen är förvaltare till fyra fonder, Stiftelsen Skolsamfonden, Stiftelsen Sociala Samfonden, Stiftelsen Lindbergs fond samt Stiftelsen Kapten P Möllers skolfond. De tre förstnämnda fonderna har gemensam tillgångsförvaltning medan Kapten P Möllers tillgångar förvaltas separat. Samtliga tillgångar, samt fördelning av inkomster är avstämda mot underlag utan väsentliga anmärkningar.

I oktober 2006 togs beslut av Länsstyrelsen i Stockholms län att Stiftelsen Kapten P Möllers Skolfond är en stiftelse i stiftelselagens mening. Detta då stiftelsen har tillgångar som överstiger tio prisbasbelopp. Detta innebär att stiftelsen är bokförings-skyldig enligt Bokföringslagen och för räkenskapsåret 2006 upprättades årsredovisning för första gången.

Årets avkastning uppgår till 14 tkr (9 tkr) för de samförvaltade fonderna, samt 6 tkr (18 tkr) för Kapten P Möller Skolfond. Beloppen är avstämda mot underlag utan anmärkning.

De samförvaltade fondernas depåavgifter är fördelade mellan fonderna med hänsyn till deras respektive andel av det totala kapitalet.

Utdelning från fonderna har skett enligt följande:

	2007	2006
Stiftelsen Skolsamfonden	8	12
Stiftelsen Sociala samfonden	1	8
Stiftelsen Lindbergs fond	0	0
Stiftelsen Kapten P Möllers skolfond	21	10

Samtliga utdelningar har skett inom gränsen för det disponibla kapitalet. Fördelade medel synes inte strida mot fondernas statuter.

11 Separat VA-bokslut

I enlighet med krav i den nya lagen om allmänna vattentjänster har kommunen upprättat ett separat bokslut för VA-verksamheten (särredovisning). Särredovisningen skall, enligt lagens krav, på lämpligt sätt hållas tillgänglig för fastighetsägarna inom va-anläggningens verksamhetsområde.

Vår bedömning är att kommunen har upprättat en i allt väsentligt tillfredsställande särredovisning.

Rekommendationer

- Underlag för beräkning av räntekostnader gentemot kommunen bör tydligt fastställas.
- Underlag för beräkning av räntesats bör fastställas. I fråga om internräntan på investerat kapital har rättspraxis godtagit en räntesats som motsvarar ett genomsnitt av räntorna på kommunens totala långfristiga låneskuld (med beaktande även av kursförluster och kursvinster vid belåning utomlands).
- Ytterligare utveckling av underlag för kostnadsfördelningar mellan kommunen och VA-verksamheten bör ske.

Stockholm den 28 mars 2008

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Jane Grånström
Certifierad kommunal revisor